Lieta Nr. A42487706
(A883-08/3)

**SPRIEDUMS**
**Latvijas tautas vārdā**

Rīgā 2008.gada 17.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Suipe,

piedaloties pieteicējam *I.K.* un
atbildētāja – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes pārstāvei Lindai Janševskai

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu pēc *I.K.* (turpmāk - pieteicējs) pieteikuma par Bauskas rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja (turpmāk – Bauskas rajona policija vai atbildētājs) 2006.gada 2.augusta lēmuma Nr.012-S/21 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) atcelšanu.

## Aprakstošā daļa

[1] 2006.gada 5.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu.

[2] 2006.gada 21.jūnijā Bauskas rajona policijas inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu pieteicējam par Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – CSN) 39.5.punkta pārkāpumu.

2006.gada 27.jūnijā Bauskas rajona policijas Kārtības policijas biroja 3.nodaļas priekšnieks pieņēma lēmumu Nr.012/PA053240 par pieteicēja administratīvo sodīšanu saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - LAPK) 149.[4] panta sesto daļu ar naudas sodu Ls 250 apmērā.

2006.gada 8.augustā Bauskas rajona policijas priekšnieks pieņēma pārsūdzēto lēmumu, atzīstot pieteicēja sūdzību par nepamatotu. Pārsūdzētajā lēmumā norādīts turpmāk minētais.

[2.1] 2006.gada 21.jūnijā Bauskas rajona policijas inspektors apturēja traktoru – pašizgāzēju zāles smalcinātāju m.E302 ar valsts numura zīmi */dzēsta valsts reģistrācijas numura zīme/*, kuru vadīja pieteicējs. Veicot pārbaudi, noskaidrots, ka 2005.gada 11.oktobrī pieteicējam administratīvā pārkāpuma lietā Nr.12/KP069586 saskaņā ar LAPK 149.[15] panta ceturto daļu piemērots naudas sods Ls 400 apmērā un atņemtas transportlīdzekļa vadītāja tiesības uz diviem gadiem.

[2.2] Izvērtējot lietas materiālus, konstatēts, ka pieteicējs brīdināts par traktora vadītāja tiesību nodošanu.

Tā kā pieteicējs ir kārtojis eksāmenus, lai iegūtu gan traktortehnikas, gan „B" kategorijas autovadītāja apliecību, viņam bija saprotama jēdziena transportlīdzeklis būtība – tā ir ierīce, kas domāta braukšanai pa ceļiem pēc savas konstrukcijas ar motora palīdzību vai bez motora.

Tādējādi, nav pamatots pieteicēja apgalvojums, ka traktors nav transportlīdzeklis. Šaubu gadījumā pieteicējs varēja vērsties iestādē pēc skaidrojuma. Pieteicējs ir bezatbildīgi paļāvies savas normatīvo aktu nezināšanas dēļ.

Jānošķir transportlīdzekļu un traktortehnikas vadīšanas tiesību, apliecību iegūšanas, atjaunošanas, izsniegšanas noteikumus, bet ne kritērijus sankcijas vadīšanas tiesību atņemšanai.

[3] Pieteicēja pieteikumā norāda, ka pārsūdzētais lēmums ir prettiesisks un atceļams tālāk minēto argumentu dēļ.

[3.1] Pieteicēja apstrīdēšanas iesniegums nav izskatīts pēc būtības.

[3.2] Pieteicējs nav brīdināts, ka viņam jānodod arī traktora vadītāja apliecība.

Traktora un „B" kategorijas autovadītāja apliecība nav viens un tas pats. Uz minēto norāda arī apstāklis, ka soda punkti attiecībā uz traktora vadītājiem netiek piemēroti. Ceļu satiksmes likums un CSN nošķirt divus jēdzienus – transportlīdzekļa vadītāja un traktortehnikas vadītāja tiesības. Lemt par traktortehnikas vadīšanas tiesībām nav ceļu policijas kompetencē, jo tās piešķir un anulē Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 4.panta sesto daļu.

Arī Ceļu satiksmes likuma 1.pants un CSN norāda uz diviem jēdzieniem.

Turklāt, administratīvā pārkāpuma protokolā norādīts nepareizs traktora veids. Nepareizi norādīts arī lieguma datums – transportlīdzekļa vadītāja tiesības pieteicējam tika atņemtas no 2005.gada 11.oktobra nevis 10.maija.

[3.3] LAPK 149.$^{4}$ panta sestās daļas pārkāpumu var izdarīt tikai ar nodomu, bet pieteicējam nav bijis nodoma izdarīt pārkāpumu.

Saskaņā ar LAPK 9.panta pirmo daļu un 10.pantu lietā nav konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs.

Nav pamatota arī atsauce uz LAPK 34.panta otro daļu.

[4] Paskaidrojumā tiesai atbildētāju pārstāvošā iestāde pieteicēja pieteikumu neatzīst saskaņā ar pārsūdzētajā lēmumā norādīto, papildus paskaidrojot, ka saskaņā ar LAPK 309.pantu, izpildot lēmumu par transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu, izņem visu kategoriju transportlīdzekļa vadītāja apliecības, izņemot velosipēda vadītāja apliecību.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs uzturēja prasījumu saskaņā ar pieteikumā norādīto.

Atbildētāja pārstāve neatzina prasījumu saskaņā ar pārsūdzētajā lēmumā un paskaidrojumos minēto.

## Motīvu daļa

[6] Iepazinusies ar lietas apstākļiem un uzklausījusi procesa dalībnieku paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka pieteicēja pieteikums ir pamatots daļā.

[7] No lietas materiāliem izriet tālāk minētais.
[7.1] 2005.gada 11.oktobrī pieteicējs administratīvi sodīts ar naudas sodu Ls 400, piemērojot transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz diviem gadiem (lietas 7.lapa).
[7.2] 2006.gada 21.jūnijā pieteicējam sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols par traktora vadīšanu, ja ir spēkā transportlīdzekļu vadīšanas aizliegums (lietas 8.lapa).

[8] Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka lietā ir strīds par to, vai atbildētājs pamatoti administratīvi sodīja pieteicēju par traktora vadīšanu, ja transportlīdzekļu vadīšanas tiesības ir atņemtas.

[9] LAPK 9.panta pirmā daļa noteic - par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

LAPK 149.$^{4}$panta sestās daļas 1.punkts noteic, ka par transportlīdzekļa vadīšanu, ja nav transportlīdzekļu vadīšanas tiesību (transportlīdzekļu vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas vai ir atņemtas) uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam no divsimt līdz trīssimt latiem.

No minētā izriet, lai sauktu pie administratīvās atbildības personu, jāpierāda tās vaina izdarītajā administratīvajā pārkāpumā, kā arī jānosaka administratīvā pārkāpuma objektīvā puse – transportlīdzeklis tiek vadīts bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, jo tās ir atņemtas.

Konkrētajā lietā pie administratīvās atbildības saukts pieteicējs, kurš vadīja traktoru un savu vainu noliedz. Pieteicējs uzskata, ka nav vainīgs, jo viņam atņemtas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, nevis traktortehnikas vadīšanas tiesības.

Tādējādi tiesai jānoskaidro, vai traktortehnikas vadīšanas tiesības arī ir transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, kuras bija nododamas policijā kopā ar „B" kategorijas transportlīdzekļu vadīšanas tiesībām.

[10] Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 1.panta 21.punktu traktortehnika - traktors, kombains vai cita speciāla pašgājēja mašīna ar iekšdedzes motoru, ja tā nav būvēta uz automobiļa bāzes. Savukārt, minētā panta 23.punkts noteic, ka transportlīdzeklis - ierīce, kas pēc savas konstrukcijas paredzēta braukšanai pa ceļiem ar motora palīdzību vai bez motora.

Kā izriet no minētā panta 28.punkta, transportlīdzekļa vadītājs - fiziskā persona, kas vada transportlīdzekli.

Saskaņā ar minētā likuma 4.panta sesto daļu Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra reģistrē traktortehniku un tās piekabes, veic traktortehnikas un tās piekabju valsts tehnisko apskati un kontrolē ekspluatācijā esošās traktortehnikas tehnisko stāvokli, traktortehnikas vadītāju un instruktoru apmācības procesu, dod atļauju piedalīties ceļu satiksmē, piešķir un anulē traktortehnikas vadīšanas tiesības un izsniedz traktortehnikas vadītāju apliecības, kā arī nodrošina un uztur traktortehnikas un tās vadītāju informatīvo sistēmu.

Savukārt, minētā likuma 16.panta trešā daļa noteic, ka mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju (izņemot traktortehniku un tās piekabes) valsts tehnisko apskati veic Ceļu satiksmes drošības direkcija, bet transportlīdzekļu tehniskā stāvokļa kontroli transportlīdzekļu valsts tehniskās apskates ietvaros — Ceļu satiksmes drošības direkcija vai Ceļu satiksmes drošības direkcijā šim nolūkam akreditēta persona.

Saskaņā ar šā likuma 26.pantu transportlīdzekļu vadīšanas tiesības ļauj personai vadīt attiecīgajai kategorijai atbilstošu transportlīdzekli, pārvadāt pasažierus un kravu, individuāli apmācīt personas vadīt transportlīdzekļus un veikt citas normatīvajos aktos transportlīdzekļa vadītājam atļautās darbības, piedaloties ceļu satiksmē.

Personas tiesības vadīt transportlīdzekļus apliecina attiecīgs ieraksts transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā vai arī traktortehnikas un tās vadītāju informatīvajā sistēmā un derīga transportlīdzekļa vadītāja apliecība.

Minētā likuma 30.panta trešā daļa noteic, ka par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu izdara attiecīgu ierakstu transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā, kā arī traktortehnikas un tās vadītāju informatīvajā sistēmā.

LAPK 309.pants, savukārt, noteic kārtību, kādā izpildāms lēmums par transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu - lēmumu par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu izpilda, izdarot attiecīgu ierakstu transportlīdzekļu un transportlīdzekļu vadītāju valsts reģistrā un traktortehnikas un tās vadītāju informatīvajā sistēmā un izņemot transportlīdzekļu vadītāja apliecību.

Ja transportlīdzekļa vadītājam atņemtas transportlīdzekļu vadīšanas tiesības, bet transportlīdzekļu vadītāja apliecība nav izņemta, transportlīdzekļa vadītājam ir pienākums 10 dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas nodot nederīgo vadītāja apliecību lēmumā norādītajai institūcijai.

Izpildot lēmumu par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu, izņem visu transportlīdzekļu kategoriju vadītāja apliecības, izņemot velosipēda vadītāja apliecību.

No minētā izriet, ka traktortehnika arī ir transportlīdzeklis. Proti, kopīgā pazīme abiem jēdzieniem ir ierīce tiek paredzēta braukšanai pa ceļiem ar motora palīdzību. Tiesa norāda, ka jēdziens ir transportlīdzeklis ir plašāks kā jēdziens

traktortehnika, jo ietver sevī arī pārējās ierīces, kas paredzētas braukšanai kā ar motoru, tā bez tā.

Tiesas ieskatā pieteicēja arguments, ka traktortehnikas reģistrācija, tehniskās apskates veikšana un kontrole ir Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras nevis Ceļu satiksmes drošības direkcijas pārziņa, un, tādējādi, traktortehnika nav transportlīdzeklis, nav pamatots.

Uz minēto norāda arī fakts, ka normatīvajos aktos tiek lietots viens jēdziens – transportlīdzekļa vadītājs un transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, kas attiecināms arī traktortehnikas vadīšanu. Minētais likums izšķirt tikai dažādus transportlīdzekļu vadīšanas tiesību veidus. Nav nozīmes arī apstāklim, ka vienas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības tiek reģistrētas vienā, bet citas – piemēram, traktora vadīšanas tiesības citā reģistrā, jo saskaņā ar LAPK 309.panta pirmo daļu netiek nošķirta lēmuma izpilde par transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu. Proti, minētajā tiesību normā saiklis „un" (attiecīgs ieraksts tiek izdarīts transportlīdzekļu un transportlīdzekļu vadītāju valsts reģistrā un traktortehnikas un tās vadītāju informatīvajā sistēmā) norāda par vienlaicīgu ierakstu izdarīšanu abos reģistros, ja personai ir vairākas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības.

Tāpat, no LAPK 309.panta trešās daļas nepārprotami izriet, ka tiek izņemtas visu transportlīdzekļu kategoriju vadītāja tiesības. Kā izņēmums noteikts – velosipēda vadītāja apliecība. Attiecībā uz traktortehnikas vadīšanas tiesībām minētais izņēmums neattiecas.

Tādējādi, tiesas ieskatā lietā nav nozīmes apstāklim, ka administratīvā pārkāpuma protokolā norādīts nepareizs traktora veids, jo kā minēts iepriekš, likums izšķir dažādus transportlīdzekļa vadītāja tiesību veidus, bet uz visiem attiecināms lēmums par transportlīdzekļa vadītāja tiesību atņemšanu.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka pieteicējs nav izpildījis LAPK 309.panta otrajā daļā noteikto pienākumu – 10 dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas nodot nederīgo traktortehnikas vadītāja apliecību.

Tiesa norāda, ka pieteicēja tiesiskā paļāvība, ka neviens viņu nebrīdināja par traktortehnikas vadītāja tiesību nodošanu, nav aizsargājama. Konkrētajā lietā priekšroka dodama tiesiskuma principam – likuma nezināšana neatbrīvo no atbildības. Pieteicējam vajadzēja zināt, ka lēmums par transportlīdzekļa vadītāja tiesību atņemšanu uz diviem gadiem attiecināms uz visu veidu transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, tajā skaitā uz traktortehnikas.

Līdz ar to, tiesa secina, ka pieteicējs pamatoti saukts pie administratīvās atbildības par transportlīdzekļa vadīšanu bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, ja tās atņemtas.

[11] LAPK 149.$^{4}$panta sestās daļas sankcija paredz naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam no divsimt līdz trīssimt latiem.

Konkrētajā lietā pieteicējam piemērots naudas sods Ls 250.

Līdz ar to, tiesa secina, ka atbildētājam, piemērojot šādu sodu, bija jāizdara lietderības apsvērumi.

Sākotnējā lēmumā norādīti apstākļi, kas pastiprina atbildību saskaņā ar LAPK 34.panta otro daļu. Pārsūdzētajā lēmumā nav veikti lietderības apsvērumi.

Saskaņā ar LAPK 34.panta otro daļu atbildību par administratīvo pārkāpumu ceļu satiksmē pastiprina tādi apstākļi, kas pastiprina konkrētā pārkāpuma iespējamo apdraudējumu satiksmes drošībai – diennakts laiks, ceļa un laika apstākļi, satiksmes intensitāte vietā, kur izdarīts pārkāpums un citi tamlīdzīgi apstākļi.

Kā izriet no lietas materiāliem, pieteicējam pārkāpuma izdarīšanas brīdī bija spēkā esošs administratīvais sods – saskaņā ar LAPK 149.[15]panta ceturto daļu par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā, bet no lietas materiāliem neizriet, ka būtu konstatējami kādi citi apstākļi, kas apstiprina administratīvo atbildību.

Tādējādi, tiesa secina, ka apstāklis, kas pastiprina atbildību par administratīvo pārkāpumu konkrētajā lietā ir LAPK 34.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktais gadījums – gada laikā atkārtoti izdarīts līdzīgs pārkāpums, par kuru persona jau administratīvi sodīta.

Tomēr, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus – pieteicējs nav apzināti vadījis traktoru laikā, kad viņam bija atņemtas transportlīdzekļa vadītāja tiesības, tiesas ieskatā piemērojama minimālā LAPK 149.[4]panta sestās daļas sankcija.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka pārsūdzētais lēmums grozāms daļā par noteikto sodu, piemērojot LAPK 149.[4]panta sestās daļas minimālo sankciju un nosakot sodu Ls 200 apmērā.

Ņemot vērā šajā spriedumā minēto, tiesa secina, ka pārsūdzētais lēmumus pārējā daļā ir tiesisks.

## Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 5.punktu tiesa

**nosprieda:**

apmierināt *I.K.* pieteikumu daļā par Bauskas rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 2006.gada 2.augusta lēmuma Nr.012-S/21 atcelšanu.

Grozīt Bauskas rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 2006.gada 2.augusta lēmumu Nr.012-S/21 daļā par noteikto sodu Ls 250 apmērā.

Noteikt administratīvo sodu *I.K.* Ls 200 apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnese D.Suipe